

**PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. J.I. KRASZEWSKIEGO
W SOSNÓWCE
NA ROK SZKOLNY 2022/2023**

Nauczyciele Szkoły Podstawowej im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Sosnówce, budują z uczniami relacje oparte na zaufaniu, prowadzą rozmowy, ucząc nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji. Kształtują jednostki twórcze, kreatywne, zdolne do sterowania własnym rozwojem w szkole i poza nią. Nauczyciele pomagają uczniom lepiej rozumieć otaczający świat i zasadność własnych postaw, rozwijają umiejętności komunikacyjne, które umożliwiają dialog z innymi, wspierają rozwój indywidualny i społeczny ucznia, wskazując, jak i gdzie szukać sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorcami do naśladowania.

I. Wprowadzenie

Treści programu wychowawczo-profilaktycznego wynikają z przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.), treści podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.), oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1449).

Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Integruje realizowane dotychczas działania wychowawcze oraz profilaktyczne i opracowany został w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb w zakresie zapobiegania zagrożeniom.

Program wychowawczo – profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Sosnówce obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, gdzie wychowanie rozumiane jest jako proces wspomagania ucznia w rozwoju, oparty na indywidualnej osobowej relacji poszanowania godności obu stron (wychowawcy, rodzica, nauczyciela oraz wychowanka), które współdziałają ze sobą, dążąc do osiągnięcia celów wychowania, tj. do osiągnięcia pełnej dojrzałości ucznia w czterech podstawowych sferach: fizycznej, ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych; psychicznej, ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, kształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności; społecznej, ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych, wychowawca w tym procesie jest odpowiedzialny za tworzenie warunków do rozwoju każdego ucznia, a wychowanek odpowiedzialny jest za korzystanie z nich; aksjologicznej, ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenianie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Sosnówce obejmuje wszystkie działania wspomagające wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami, które jednocześnie ograniczają i likwidują czynniki ryzyka mogące zaburzać jego prawidłowy rozwój i zdrowe życie. Chcemy, by nasza szkoła była bezpieczna, by nie dochodziło do zakłóceń procesów wychowawczych, które prowadzą do dezorganizacji procesu dojrzewania dzieci i młodzieży oraz zaburzeń w zachowaniu. Chcemy dostarczać wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń, by w konsekwencji nauczyć uczniów odpowiedzialności za własne wybory. Chcemy rozwijać u uczniów więzi z grupą

społeczną, aby panowało poczucie przynależności do grupy, kształtować komunikatywność, kreatywność i empatię, umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, uczyć odpowiedzialności, kształtując w środowisku szkolnym normy i reguły sprzyjające zdrowemu życiu, które jednocześnie eliminują możliwość wystąpienia dysfunkcji.

Program realizowany będzie przez wychowawców klas, podczas godzin z wychowawcą, nauczycieli wszystkich przedmiotów, specjalistów (pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, logopedę) oraz pozostałych pracowników szkoły, we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Obowiązkiem nauczycieli wychowawców i nauczycieli przedmiotów oraz specjalistów jest opracowanie planów wychowawczo-profilaktycznych klas na bazie szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

II. Główne cele programu

Nadrzędnym celem programu jest wychowanie, rozumiane jako wspieranie wychowanka w rozwoju, oraz profilaktyka, rozumiana jako interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Celem działań wychowawczych szkoły jest kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych, umiejętności intrapsychicznych ucznia, które pozwolą radzić sobie ze sobą i z wyzwaniami świata, oraz budowanie jego odporności na potencjalne zagrożenia.

Wychowanie to „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnianie i uzupełnianie przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 ustawy – Prawo oświatowe).

Działania wychowawcze określone w niniejszym programie obejmują w szczególności:

- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia,
- tworzenie spójnego środowiska wychowawczego, w którym wartości i normy życia są zrozumiałe dla wychowanka, w którym wychowawcy współpracują, wspierając ucznia w integralnym rozwoju i osiągnięciu pełni człowieczeństwa,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości,
- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- kształtowanie u uczniów i wychowanków postaw prospołecznych, w tym przez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym oraz zaangażowaniu w działalność podmiotów,
- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, a także ograniczenie i likwidowanie czynników blokujących i zaburzających zdrowe życie.

Działania profilaktyczne określone w niniejszym programie obejmują w szczególności:

- wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych, niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji,
- realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych programów zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

Działania wychowania i profilaktyki łączą wartości i normy, traktując (w ślad za zapisami ustawy – Prawo oświatowe) nauczanie i wychowanie jako respektowanie chrześcijańskiego systemu wartości, przyjmując zasady etyki jako uniwersalne. W nawiązaniu do tychże zasad etyki prowadzone będą działania szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

III. Obowiązujące akty prawa:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72),
- Powszechna deklaracja praw człowieka,
- Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- Konwencja o prawach dziecka,
- ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.),
- programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia,
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1280),
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604).

IV. Przy opracowaniu programu uwzględniono:

- obowiązujące przepisy prawa,
- analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły,
- diagnozę oczekiwań rodziców przeprowadzoną badaniami na temat kluczowych celów wychowawczych stawianych przez rodziców w procesie wychowawczym na temat przyszłości ich dziecka oraz oczekiwań rodziców w stosunku do szkoły i szkolnych specjalistów w zakresie wspomagania dziecka w rozwoju,
- ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów (na podstawie wyników egzaminów państwowych uczniów kończących poprzedni etap edukacyjny, wyników testów wewnętrznych, wyników olimpiad, konkursów i zawodów sportowych, wolontariatu, samorządności itp.),
- identyfikację środowiska lokalnego,
- zasoby szkoły: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych, zasoby materialne (boisko szkolne, pracownie, sala gimnastyczna), zasoby techniczne (wyposażenie pracowni), zasoby organizacyjne (wolontariat uczniowski).

V. Charakterystyka absolwenta

Działania zawarte w programie zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, którego cechować będzie, niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i uzdolnień, posiadanie uniwersalnych cech warunkujących odpowiednie funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent kończący Szkołę Podstawową im. J.I. Kraszewskiego w Sosnowce:

- dobrze funkcjonuje w swoim środowisku rówieśniczym, w szkole i w domu,
- jest pogodny, pozytywnie nastawiony do otoczenia, jednak nie bezkrytycznie,
- umiejętnie komunikuje się z innymi, dostosowuje się do zachodzących zmian, reguł i zasad, które wyznaczają kierunek jego działania,
- umiejętnie szuka sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z poszukiwaniem własnej tożsamości oraz wzorców do naśladowania,
- jest twórczy, kreatywny i zdolny sterować swoim kształceniem w szkole i poza nią,
- potrafi nawiązać serdeczne kontakty, odnosi się z szacunkiem do innych, jest sympatyczny, tolerancyjny, empatyczny i ciekawy świata,
- jest otwarty na inne kultury, posiada umiejętności porozumiewania się w języku obcym,
- jest samodzielny, potrafi współdziałać w zespole, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi porządkować i rozwiązywać problemy,
- potrafi współdziałać z innymi, jest wrażliwy na los potrzebujących, bierze na siebie odpowiedzialność za własne życie i życie społeczne,
- prezentuje postawę zgodną z wartościami społeczności Szkoły Podstawowej im. J. I. Kraszewskiego w Sosnowce.

VI. Program określa wydzielone obszary działania:

- a) wychowawcze – promujące zdrowie psychiczne oraz wspomagające uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej,
- b) edukacyjne – mające na celu poszerzanie wiedzy i umiejętności uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat kształtowania postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji,
- c) informacyjne – polegające na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń w cyberprzestrzeni, mających na celu kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych,
- d) profilaktyczne – wspierające uczniów:
 - w rozwoju, poprzez podejmowanie działań ograniczających zachowania ryzykowne,
 - w rozwoju umiejętności podstawowych i przekrojowych.

VII. Uczestnicy programu

Dyrektor szkoły:

- uczestniczy w procesie diagnozy zagrożeń szkoły oraz w oddziaływaniach wychowawczo-profilaktycznych,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne,
- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole, dbając o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,

- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

Wychowawcy:

- prowadzą w różnych formach szkolenia i konsultacje dla rodziców,
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego,
- sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
- poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków,
- uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
- realizują w toku pracy wychowawczo-profilaktycznej treści i cele niniejszego programu oraz nadzorują udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w swojej klasie,
- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie poprzez rozpoznanie indywidualnych potrzeb uczniów,
- opracowują plan pracy wychowawczo-profilaktycznej dla klasy na dany rok szkolny, na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym (uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów),
- przygotowują sprawozdania z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy (dwa razy w roku),
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- wykonują zadania jako członkowie zespołów wychowawczych zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowania uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami i wewnątrzszkolnym systemem oceniania uczniów,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach.

Nauczyciele

Wszyscy nauczyciele realizują program wychowawczo-profilaktyczny, a w szczególności:

- uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy,
- reagują na przejawy niedostosowania społecznego u uczniów,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo uczniów podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, np. na wycieczkach szkolnych, świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują młodzież w duchu patriotyzmu i demokracji,

- prowadzą rozmowy z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy uczniów.

Uczniowie

Wszyscy uczniowie szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu:

- otrzymują dość zachęty, aby uczyć się śmiałości,
- w pełni aprobowani uczą się lubić samych siebie,
- często słyszą słowa uznania,
- uczą się stawiać sobie cele,
- w poczuciu bezpieczeństwa uczą się ufać sobie i innym,
- otaczani są rzetelnością i uczciwością, uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość
- okazują empatię i zrozumienie dla drugiego człowieka.

Rada pedagogiczna szkoły:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego (w porozumieniu z radą rodziców),
- opracowuje wspólnie z dyrektorem dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- dokonuje ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Pedagog szkolny:

- udziela pomocy uczniom, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, oraz uczniom, którzy padli ofiarą przestępczości,
- w sposób zdecydowany reaguje na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- współpracuje z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez uczniów, szczególnie z rodzin zaniedbanych środowiskowo,
- współpracuje z policją, z sądem dla nieletnich, z kuratorami (w razie zaistniałej potrzeby), z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- kształtuje u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów, prowadzą zajęcia terapeutyczne z dziećmi – indywidualne i grupowe, stosują profilaktykę zachowań ryzykownych wśród uczniów,
- organizuje spotkania i prelekcje dla rodziców na tematy związane z procesem nauczania i wychowania, udzielają wsparcia zgłaszającym się rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo i losowo, współpracują z nauczycielami w zakresie procesu nauczania i wychowania uczniów,
- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów (indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych),
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych.

Pedagog specjalny:

- rekomenduje dyrektorowi działania w zakresie zapewniania aktywnego i pełnego uczestnictwa uczniów w życiu przedszkola, szkoły i placówki oraz dostępności (według ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami)
- prowadzi badania i działania diagnostyczne w związku z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia: mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów, przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności

w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły i placówki,

- rozwiązuje problemy dydaktyczne i wychowawcze uczniów,
- określa niezbędne do nauki warunki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, w tym wykorzystujące technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiedni ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia,
- rozpoznaje przyczyny niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola, szkoły lub placówki,
- udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniem,
- dostosowuje sposoby i metody pracy do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz jego możliwości psychofizycznych,
- dobiera metody, formy kształcenia i środki dydaktyczne do potrzeb uczniów.

VIII. Diagnoza zagrożeń

Szkoła Podstawowa im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Sosnowce każdego roku szkolnego przeprowadza diagnozę środowiska wychowawczego, analizuje potrzeby i zasoby. W celu urealnienia sytuacji wychowawczej w szkole, a w efekcie profilaktycznej, korzystamy z:

- badań ankietowych skierowanych do uczniów na temat atmosfery w szkole oraz warunków organizacji nauki w niej,
- spostrzeżeń wychowawców na temat zachowań problemowych w klasie,
- ludzkich zasobów szkoły, tj. kompetencji kadry kierowniczej, kompetencji zawodowych nauczycieli, rozwijanych poprzez dodatkowe doskonalenie się, kompetencji szkolnych specjalistów (pedagoga i logopedy), kompetencji szkolnych realizatorów programów profilaktycznych, kompetencji specjalistów spoza szkoły – współpracujących z nią, rodziców oraz wolontariuszy.

W oparciu o kierunki polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023, wnioski z nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2021/2022, program wychowawczo-profilaktyczny szkoły, wyniki przeprowadzonych diagnoz, zostały wyłonione następujące obszary problemowe:

- dbałość o zdrowie psychiczne,
- kształtowanie umiejętności komunikacyjnych uczniów, które umożliwią dialog z innymi i z samym sobą (nauka nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji),
- kształtowanie kompetencji międzykulturowych (nabywanie umiejętności porozumiewania się w języku obcym, ale również kształtowanie postawy otwartości i akceptacji, woli porozumienia oraz ciekawości dotyczącej poznawania różnic),
- kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji,
- przeciwstawianie się obojętności wobec wszelkich przejawów zła, kształtowanie gotowości współdziałania i pomocy – dobroczynności, szlachetności, zaangażowania społecznego,
- dbałość o zdrowie psychiczne, ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego i poczucia bezpieczeństwa,
- kształtowanie umiejętności przeżywania emocji, radzenia sobie ze stresem i agresją – kształcenie samodzielności w rozwiązywaniu problemów i konfliktów uczniowskich (tolerancja, życzliwość, empatia i przyjaźń),
- wzmacnianie wychowawczej roli rodziny, respektowanie praw i obowiązków uczniów,
- doskonalenie umiejętności prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych, w szczególności w zakresie bezpiecznego korzystania z komputera i Internetu,
- kształtowanie właściwych zachowań uczniów w sytuacji zagrożenia,

- przygotowanie uczniów do korzystania z różnych źródeł informacji, kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych,
- podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom potrzebującym pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

IX. SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWAWCZE DO REALIZACJI

Szczegółowe cele do pracy wynikają z diagnozy przeprowadzonej w szkole, w tym ewaluacji dotychczasowego programu wychowawczo-profilaktycznego, z uwzględnieniem wytycznych MEiN i CEA w zakresie ochrony zdrowia psychicznego uczniów. Odniesienie do poszczególnych sfer rozwoju pozwoli harmonijnie oddziaływać na rozwój uczniów w poszczególnych obszarach. Zadania wychowawczo-profilaktyczne będą realizowane w roku szkolnym 2022/2023.

Sfera fizycznego rozwoju ucznia – edukacja zdrowotna realizowana będzie poprzez:

- kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych,
- prowadzenie zajęć sprzyjających kształtowaniu postaw prozdrowotnych,
- kształtowanie świadomości uczniów w zakresie potrzeb znajomości zasad ochrony zdrowia psychicznego, kształtowanie świadomości zależności pomiędzy odpowiednim stylem życia a zdrowiem,
- wdrażanie uczniów do przestrzegania reguł sanitarnych obowiązujących w czasie ewentualnego powrotu epidemii COVID-19.

Nazwa działań wychowawczych	Nazwa działań edukacyjnych skierowanych do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych	Sposoby realizacji
-----------------------------	--	--------------------------------	--------------------

Diagnozowanie potrzeb i nawyków higienicznych uczniów, kształtowanie prawidłowych postaw prozdrowotnych, określanie ich wpływu na zdrowie, w tym zdrowie psychiczne.	Zdiagnozowanie występowania czynników ryzyka i czynników chroniących przed sięganiem po substancje psychoaktywne przez uczniów. Ocena występowania zjawisk zachowań ryzykownych, takich jak agresja, zażywanie środków odurzających, samookaleczenia, oraz zaburzeń odżywiania (bulimia, anoreksja, otyłość) lub snu. Organizacja wsparcia grupowego i indywidualnego dla ucznia – podejmowanie działań wzmacniania odporności psychicznej uczniów. Kształtowanie odporności psychicznej uczniów – umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami, problemami i presją dzięki silnej konstrukcji psychicznej. Współpraca z rodzicami w celu wzmacniania konstruktywnych postaw w zakresie stawiania swoim dzieciom realistycznych wymagań i wspierania dzieci w ich rozwoju. Kształtowanie odporności emocjonalnej (wyrabianie odporności na przykrości i inne emocje ujemne). Podejmowanie tematyki ochrony zdrowia w związku z ewentualnym powrotem epidemii koronawirusa.	Działania informacyjne – dostarczanie wiarygodnych informacji na temat ryzyka i czynników chroniących przed sięganiem po substancje psychoaktywne przez uczniów. Długofalowa organizacja wspierania ucznia we wzmacnianiu odporności psychicznej poprzez: - realizację zajęć z zakresu edukacji, - nastawienie ucznia na własny rozwój (określenie swoich potrzeb – potencjał i deficyty – sformułowanie celów na podstawie aspiracji, marzeń i pragnień przez ucznia), - akceptację trudności (tj. zrozumienie, że trudności i problemy to wyzwania, które są częścią życia i służą naszemu rozwojowi, gotowość do wyjścia poza strefę komfortu), - wyrabianie optymizmu (wiara we własne siły, postrzeganie problemów jako wyzwań i możliwości gromadzenia nowych doświadczeń, poszukiwanie korzyści w każdej sytuacji), - prowadzenie pogadanek na temat zdrowia psychicznego, odporności psychicznej na godzinach wychowawczych, zgodnie z treściami uwzględnionymi w podstawie programowej.	Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w społeczności szkolnej i inne.
--	---	--	---

		Prowadzenie zajęć wychowawczych nt. zdrowia psychicznego i jego ochrony jako jednej z najważniejszych wartości w życiu.	
Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych, kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.	Kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności radzenia sobie z wyzwaniami, problemami i presją, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji. Rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów – kształtowanie wartości jaką jest odpowiedzialność. Kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji. Wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania – zajęcia wychowania do życia w rodzinie.	Wyposażenie w umiejętności skutecznego dbania o własne zdrowie. Spotkania ze specjalistami. Gazetki ściennie i ulotki. Udział w ogólnopolskich akcjach i konkursach prozdrowotnych m.in. „Trzymaj Formę”. Spotkania z pielęgniarką i pedagogiem.	Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w społeczności szkolnej i inne. Odpowiedzialni: nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, wolontariusz, wychowawcy, specjaliści (pedagog, pedagog specjalny).

Dostarczenie wiedzy z zakresu zdrowia psychicznego (2 kierunek polityki oświatowej państwa).	Poszerzanie wiedzy na temat zdrowia psychicznego i jego ochrony. Dbanie o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli w zakresie rozpoznawania problemów ze zdrowiem psychicznym u uczniów i jego ochrony. Zbudowanie szkolnej kultury dbania o zdrowie psychiczne uczniów: – systematyczne monitorowanie dobrostanu uczniów przez wychowawców klas, – organizowanie systematycznych zajęć edukacyjnych i profilaktycznych odpowiadających na bieżące potrzeby uczniów, nauczycieli, a także rodziców, korzystanie z pomocy podmiotów zewnętrznych, profesjonalnych instytucji i organizacji, – budowanie na co dzień, na wszystkich zajęciach i poza nimi, autentycznych międzyludzkich relacji i zaufania.	Współpraca z instytucjami prowadzącymi profilaktykę w zakresie zdrowia psychicznego. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formie konsultacji dla uczniów, rodziców, nauczycieli – zorganizowanie warsztatów terapeutycznych dla nauczycieli i uczniów z zakresu ochrony zdrowia psychicznego. Lekcje wychowawcze w klasach dotyczące promocji zdrowia psychicznego. Godziny wychowawcze – filmy o zdrowiu psychicznym. Udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców, w przypadku problemów ze zdrowiem psychicznym – wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc. Spotkania z pielęgniarką, lekarzem, pedagogiem. Podjęmowanie działań ograniczających zachowania konfliktowe, stresowe, presję grupy, realizacja zajęć wychowania do życia w rodzinie. Konsultacje ze specjalistami.	Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w społeczności szkolnej i inne. Odpowiedzialni: wychowawcy, pedagodzy, dyrekcja.
--	---	---	---

Sfera społecznego rozwoju ucznia – kształtowanie postaw społecznych (relacje):

- kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji: integracja zespołów klasowych, rozwijanie empatii, wyzwalanie chęci działania na rzecz innych,
- prawidłowe i skuteczne wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych – rozumienie i respektowanie obowiązujących norm w życiu codziennym i cyberprzestrzeni.

Nazwa działań wychowawczych	Nazwa działań edukacyjnych skierowanych do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych	Sposoby realizacji
-----------------------------	--	--------------------------------	--------------------

Kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji – przygotowanie uczniów do aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu społecznym, do podejmowania odpowiedzialnych decyzji (1 kierunek polityki oświatowej państwa).	Zajęcia rozwijające postawy społeczne: szacunku do drugiego człowieka, odpowiedzialności za siebie i innych, potrzeby pomocy słabszym i potrzebującym – na godzinach z psychologiem i pedagogiem. Zwracanie uwagi na kulturę słowa, interweniowanie w sytuacji używania wulgaryzmów. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych – wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną. Realizacja zajęć dla dzieci dwujęzycznych (np. niebędących obywatelami polskimi), wzbogacających poprawne posługiwanie się językiem polskim. Kształtowanie u uczniów umiejętności przestrzegania podstawowych reguł i norm obowiązujących w szkole. Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne prowadzone na godzinach wychowawczych. Systematyczna współpraca z rodzicami w celu ujednolicenia systemu oddziaływań wychowawczych i budowania atmosfery wzajemnego szacunku. Podejmowanie przez pedagogów i wychowawców interwencji w sytuacjach łamania norm i reguł.	Zapoznanie uczniów z prawami i obowiązkami ucznia przez wychowawców. Podejmowanie działań: – realizacja akcji ukierunkowanych do dobro, – poczta walentynkowa, – szkolny Tydzień Życzliwości. Organizacja spotkań prewencyjnych ze strażą miejską. Organizacja szkolnej uroczystości związanych z tolerancją.	Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w społeczności szkolnej i inne. Odpowiedzialni: wychowawcy, pedagodzy.
--	---	---	---

Kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych – odróżnianie dobra od zła.	Przestrzeganie zasad zdrowego współzawodnictwa. Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla rodziców związanych z bezpieczeństwem dzieci w sieci. Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie społecznej, pokojowego rozwiązania problemów, z zachowaniem zasad komunikowania się. Tworzenie warunków do rozwijania komunikacji i współpracy w grupie (w tym w środowiskach wirtualnych). Prezentacja informacji o ważnych rocznicach i bohaterach na gazetkach klasowych i szkolnych oraz na stronie szkoły. Rozmowy i warsztaty na temat sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi. Kodeks ucznia – znajomość podstawowych praw i obowiązków wynikających z roli ucznia oraz członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju.	Spotkania z policjantem – skutki prawne związane z występowaniem różnych form agresji, w tym cyberprzemocy. Zajęcia warsztatowe z pedagogiem szkolnym, nauczycielami wychowania fizycznego, zajęcia z informatyki. Organizowanie wycieczek szkolnych oraz imprez integrujących środowisko szkolne. Warsztaty z psychologiem – podstawowe umiejętności komunikacyjne. Rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń – lekcje z wychowawcą. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania potrzeb rówieśników i zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej – zajęcia ze specjalistami, udział w projektach i konkursach.	Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w społeczności szkolnej i inne. Odpowiedzialni: wychowawcy, pedagogzy.
--	--	---	---

Rozwijanie wrażliwości, empatii i odpowiedzialności za podejmowane decyzje.	Realizacja zajęć mających na celu modelowanie postaw empatii, asertywności (postawy związane z zasadami współżycia w grupie). Organizowanie zajęć rozwijających myślenie, rozumowanie, argumentowanie, rozwiązywanie problemów, wnioskowanie, testowanie hipotez, dochodzenie do konkluzji w ramach zespołów nauczycielskich. Organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych. Rozwijanie u uczniów umiejętności podstawowych i przekrojowych poprzez udział w projektach zespołowych lub indywidualnych.	Zajęcia warsztatowe z psychologiem – rozwijanie empatii. Prowadzenie dziennika elektronicznego. Prowadzenie zajęć z zakresu prawa – poznanie praw i obowiązków wynikających z roli ucznia, członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju.	Lekcje wychowawcze, indywidualne konsultacje z wychowawcą klasy, lekcje przedmiotowe, wydarzenia klasowe i szkolne, aktywna obecność uczniów w społeczności szkolnej i inne. Odpowiedzialni: wychowawcy, pedagodzy.
--	---	---	---

Sfera rozwoju psychicznego – wartości, normy, wzory zachowań (kultura)

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
-----------------------	--	--------------------------------

Budowanie systemu wartości – prawda, dobro i piękno.	Realizacja zajęć edukacyjnych – kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania innych kultur i tradycji. Ocena stopnia wywiązywania się z obowiązków przez uczniów – analiza dokonywana przez wychowawców (oceny, frekwencja, punktualność, uwagi, osiągnięcia, zasługi, częściowa ocena z zachowania). Uwrażliwienie uczniów na prawdę, dobro i piękno podczas realizacji wszystkich obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych. Pomoc uczniom przeżywającym kryzys. Kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.	Zajęcia realizowane podczas zajęć wychowania do życia w rodzinie. Zajęcia z pedagogiem szkolnym – kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałości o język i kulturę wypowiedzania się. Spotkania z autorytetami – dostarczanie wzorców osobowych. Ankieta diagnozując. Realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą. Programy edukacyjne – telewizyjne, spektakle teatralne. Filmy edukacyjne i materiały. Gazetki edukacyjne, szkolne radio. Organizowanie indywidualnych kontaktów z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz ze specjalistami. Realizacja zajęć na lekcjach religii. Realizacja treningu asertywności.
--	---	--

Kształtowanie prawidłowego stosunku do wartości i norm oraz kultury zachowania.	Realizacja zajęć wychowania do wartości – lekcje z wychowawcą – kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła. Nauka dobrych manier. Kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi, z wytworami kultury, z dziełami architektury i sztuk plastycznych, należącymi do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury. Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów – popularyzacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Rozwijanie szacunku dla kultury, historii narodu i dorobku narodowego. Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości na temat zasad humanitaryzmu. Czym jest dyskryminacja – przeciwdziałanie objawom dyskryminacji, dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji. Stworzenie warunków wyrównywania różnic językowych i kulturowych dla uczniów pochodzących z innych krajów. Tworzenie okazji do publicznego wypowiedziania się oraz nauka słuchania innych i szanowania poglądów – oglądanie debat parlamentarnych, prowadzenie debat na zajęciach organizowanych przez nauczycieli, np. na języku polskim, wiedzy o społeczeństwie, wychowaniu do życia w rodzinie.	Kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji; określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność. Organizowanie spotkań ze sztuką, np. do teatru, muzeów, na wystawy artystyczne. Realizacja zajęć na lekcjach języka polskiego, lekcjach z wychowawcą – kształtowanie postaw społecznie akceptowanych. Organizacja wycieczek – umożliwienie kontaktu z wytworami sztuki oraz miejscami pamięci narodowej. Prowadzenie kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży zgodnie z potrzebami rozwojowymi. Organizowanie spotkań z pasjonatami i instytucjami kultury prowadzącymi zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów. Przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów. Organizacja konkursów, przedstawień uczniowskich. Dokonanie diagnozy przyczyn i objawów dyskryminacji. Realizacja cyklu lekcji wychowawczych. Dostosowanie infrastruktury szkoły do nauki niepełnosprawnych uczniów. Udział w akcji „Szlachetna Paczka”.
---	--	--

Profilaktyka zachowań ryzykownych – bezpieczeństwo

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
Poznanie zasad bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia.	Poznanie praw i obowiązków ucznia – budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – poznanie podstaw negocjacji i mediacji. Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa na temat postępowania w sprawach nieletnich. Zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych. Kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych.	Realizacja zajęć wychowawczo-dydaktycznych na zajęciach z wychowania fizycznego (znajomość zasad bezpieczeństwa podczas korzystania ze sprzętu sportowego, podczas pobytu nad wodą, w górach). Realizacja zajęć na lekcjach wiedzy o społeczeństwie – poznanie instytucji, do których należy się zwrócić w przypadku występowania przemocy psychicznej w cyberprzestrzeni i w życiu realnym. Organizacja zajęć z psychologiem – rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. Organizacja spotkań z policjantem. Konsultacje z pedagogiem. Realizacja zajęć edukacji dla bezpieczeństwa – poznanie zasad ostrzegania ludności o zagrożeniach. Realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą. Programy edukacyjne – telewizyjne, spektakle teatralne. Filmy edukacyjne i materiały. Gazetki edukacyjne, szkolne radio.

Kształtowanie umiejętności bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej – kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych (7 kierunek polityki oświatowej państwa).	Uświadamianie negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństwa wynikającego z anonimowych kontaktów. Bezpieczne organizowanie zajęć ruchowych (wychowania fizycznego) i poruszania się po drogach. Bezpieczne korzystanie ze środków komunikacji publicznej – przeciwdziałanie i zapobieganie sytuacjom problemowym. Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych, oraz dotyczącej ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. Nauka obrony przed naciskiem otoczenia (w tym przed reklamą). Organizowanie spotkań dla rodziców – uświadamianie zagrożeń płynących z Internetu, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.	Realizacja zajęć na lekcjach informatyki, języka polskiego. Rozmowy, pogadanki, zajęcia warsztatowe na temat uzależnienia od Internetu. Zajęcia z wychowawcą, lekcje informatyki, wiedzy o społeczeństwie – lekcje na temat krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych. Prowadzenie „treningu” asertywności. Prowadzenie zajęć profilaktycznych.
---	---	---

X. Harmonogram – sposób realizacji zadań (realizacja treści programowych)

Organizacja zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla uczniów

Zadania wychowawczo-profilaktyczne	Sposób realizacji	Odpowiedzialni za realizację zadań, dokumentacja
I. Zdrowie – edukacja zdrowotna		

Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie.	1. Instruktaże dotyczące prawidłowego odżywiania się i prawidłowej higieny. 2. Pogadanki z pielęgniarką i na spotkaniach z rodzicami. 3. Spotkania z dietetykiem. 4. Program profilaktyki próchnicy. 5. Gazetki na korytarzach szkolnych i w klasach na temat zasad zdrowego stylu życia. 6. Konkursy plastyczne. 7. Kształtowanie nawyku mycia rąk przed posiłkami i po pobycie w toalecie. 8. Realizacja programu promującego zdrowy i bezpieczny styl życia „Trzymaj formę”. 9. Realizacja działań promujących zdrowie. 10. Akcje propagujące spożywanie zdrowej żywności, owoców, warzyw i soków. 11. Rozeznanie, czy uczniowie zjadają drugie śniadanie. 12. Realizacja zadania – zapewnienie jednego gorącego posiłku w szkole w ciągu dnia i stworzenie uczniom możliwości jego spożycia w czasie pobytu w szkole. 13. Akcja „Szklanka mleka”, „Warzywa i owoce w szkole”. 14. Rozmowy, pogadanki na temat kulturalnego spożywania posiłków.	Dietetyk, pielęgniarka – organizacja spotkań, pogadanek. Dentysta, pielęgniarka. Nauczyciele organizatorzy konkursów – scenariusze imprez i konkursów. Nauczyciele, wychowawcy. Przeszkoleni nauczyciele (wg odrębnego planu na zajęciach w każdej klasie). Zajęcia z wychowawcami klas. Dokumentacja intendenta.
--	--	--

Profilaktyka zagrożeń.	1. Środki i substancje psychoaktywne – wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy (narkomania, dopalacze, alkohol, nikotyna). 2. Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz w sytuacjach nadzwyczajnych, takich jak np. organizacja i przebieg imprez ogólnopolskich lub międzynarodowych, sytuacja epidemiologiczna. 3. Organizacja konkursu na temat używek dla uczniów klas VI–VIII. 4. Organizacja konkursów na temat narkomanii, dopalaczy, HIV dla uczniów klas VI–VIII. 5. Gazetki ściennie, np. na temat zagrożeń zdrowia i życia. 6. Bieżące informowanie rodziców o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o podejrzeniach. 7. Kształtowanie umiejętności prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych (np. wyszukiwania, porządkowania informacji z różnych źródeł); kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństwa wynikającego z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów; kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.	Dzienniki zajęć nauczycieli i wychowawców. Dziennik zajęć pedagoga, psychologa, pedagoga specjalnego.
II. Kształtowanie postaw społecznych – relacje		

Zapoznanie z podstawowymi prawami ucznia i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju.	1. Zapoznanie uczniów z prawami dziecka i ucznia oraz obowiązkami wynikającymi z roli ucznia i członka społeczności szkolnej, rodziny i kraju. 2. Rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów. 3. Prowadzenie pogadarek na temat tolerancji, akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka – uświadamianie uczniom, do kogo należy zwrócić się po pomoc w razie potrzeby. 4. Propagowanie informacji dotyczących zasad dobrego wychowania – kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno. 5. Zapobieganie niewłaściwym zachowaniom uczniów – pogadanki na temat tolerancji na lekcjach wychowawczych. 6. Egzekwowanie zasad wynikających ze statutu szkoły i wewnątrzszkolnego systemu oceniania oraz Kodeksu ucznia – uczniowie znają swoje prawa i obowiązki. 7. Konsekwentna ocena zachowań uczniów, odwoływanie się do regulaminu w sytuacjach wymagających interwencji. 8. Kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy. 9. Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane decyzje i wybory oraz postępowanie. 10. Uczestnictwo i współodpowiedzialność w tworzeniu uroczystości szkolnych i pozaszkolnych. 11. Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów.	Nauczyciele klas – Kodeks praw i obowiązków ucznia. Wychowawcy – zasady dobrego wychowania, gazetka szkolna. Wychowawcy – system oceniania, arkusze ocen ucznia.
--	--	---

Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych i przestrzeganie obowiązujących reguł, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się oraz o dobry klimat w szkole.	1. Uczniowie znają i stosują formy dobrego zachowania. 2. Organizowanie imprez kulturalnych z zachowaniem obowiązujących reguł. 3. Uczenie właściwych zachowań wobec osób agresywnych i obcych (negocjacja, żart, rozładowanie napięcia), treningi interpersonalne. 4. Integracja zespołów klasowych (w tym z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy): pogadanki, gry i zabawy integracyjne, imprezy klasowe np. andrzejki, mikołajki. 5. Rozwijanie przynależności do grupy, samorządu uczniowskiego – Dzień Samorządności.	Wychowawcy – scenariusze imprez kulturalnych. Wychowawcy klas. Dokumentacja wychowawcy grupy/ klasy, dziennik pedagoga/ pedagoga specjalnego. Wychowawcy klas, pedagog szkolny. Opiekun samorządu uczniowskiego.
Profilaktyka zagrożeń.	1. Uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań, takich jak: agresja, przemoc psychiczna, zachowania dyskryminacyjne, cyberprzemoc. 2. Systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami. 3. Respektowanie przez uczniów zbioru zasad obowiązujących w szkole – pogadanki, dyskusje na lekcjach z wychowawcą. 4. Stała współpraca pracowników szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów – reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania. 5. Organizacja spotkań z policjantami – odpowiedzialność prawna nieletnich. 6. Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych; propagowanie informacji o zagrożeniach cywilizacyjnych (terroryzm, choroby, głód) – jak sobie radzić, gdzie szukać pomocy.	Pedagog, psycholog, wychowawcy klas. Dzienniki specjalistów.
III. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych		

Kształtowanie umiejętności porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnej, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne.	1. Nauczanie informatyki od klasy I – uświadamianie konsekwencji korzystania z różnych źródeł informacji – wykorzystanie projektów. 2. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej w zakresie kształtowania krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych u uczniów: – pogadanki na temat krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych oraz negatywnego wpływu spędzania czasu wolnego przed komputerem. 3. Prelekcje i pogadanki dla rodziców uczniów klas I–III. 4. Dzień Bezpiecznego Internetu. 5. Udział uczniów w różnych konkursach dotyczących profilaktyki uzależnienia od Internetu. 6. Indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym. 7. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli i uczniów w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych.	Wyznaczeni nauczyciele (zgodnie z odrębnym harmonogramem).
--	--	---

Profilaktyka zagrożeń.	1. Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych: – omawianie zagrożeń związanych z cyberprzemocą, uświadamianie potrzeby ochrony danych osobowych, – spotkania z przedstawicielami policji (analiza konsekwencji zachowań przemocy w sieci, możliwość szukania pomocy), – „Co to jest stalking – jak sobie z nim radzić?”, – „Co to jest cyberprzemoc – jak sobie z nią radzić?”, – ustalenie zasad etykiety w szkole, – kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych. 2. Stworzenie uczniowi możliwości korzystania z różnych źródeł informacji: – wykorzystywanie przez uczniów wiedzy pozyskanej z różnych źródeł informacji, technologii informatycznej do zajęć i prac domowych, – zajęcia na sali komputerowej, – konkursy informatyczne. 3. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia – diagnozowanie środowiska. 4. Ochrona ofiar przemocy: – rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, procedura Niebieskiej Karty, – uczestnictwo nauczycieli w szkoleniach z psychoterapeutą ds. pomocy rodzinie, – gazetki tematyczne.	Pedagog, wychowawcy, lekcje informatyki – dzienniki zajęć. Przedstawiciele policji, przedstawiciele fundacji – materiały informacyjne.
IV. Wartości, normy, wzory zachowań – kultura		

Kształtowanie poszanowania dla tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur. Kształtowanie poczucia przynależności do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej oraz postawy patriotycznej, miłości do ojczyzny, kultywowanie tradycji. Udostępnianie kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięganie do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy. Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od statusu materialnego, religii, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego, oraz respektowania ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji.	1. Kultywowanie tradycji i obyczajów regionu, w którym funkcjonuje szkoła. 2. Uczniowie dokonują analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które na nie wpływają. 3. Uczniowie mają szacunek dla kultury i dorobku narodowego oraz dziedzictwa cywilizacyjnego Europy: – biorą udział w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym – uczestniczą w wycieczkach i lekcjach muzealnych, – składają hołd pamięci poległym – rozwijają umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. 4. Uczniowie rozwijają świadomość na temat zasad humanitaryzmu, niesienia pomocy innym. 5. Poznanie sylwetki patrona szkoły – Józefa Ignacego Kraszewskiego. 6. Troska o kultywowanie pamięci o patronie. 7. Dzień Patrona. 8. Kultywowanie tradycji szkolnej. 9. Prowadzenie kroniki szkolnej. 10. Uczniowie poznają założenia edukacji klasycznej – wychowywanie do prawdy, dobra, piękna poprzez np.: – gazetki w klasach, – pogadanki na temat postawy uczniów, – poznanie wartości, takich jak: dobro, prawda, piękno, odpowiedzialność, poprzez odpowiednią analizę literacką i życia codziennego, – udział w konkursach recytatorskich, – organizację uroczystości Dnia Edukacji Narodowej, 11 listopada, Święta Konstytucji 3 Maja.	Dokumentacja szkolna. Kalendarz. Przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy.
--	---	---

Profilaktyka zagrożeń.	1. Przeciwdziałanie objawom nietolerancji, dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania poprzez organizację pogadanek. 2. Przedstawienia, filmy edukacyjne.	Uczestnictwo uczniów w działaniach – dziennik zajęć pedagoga, wychowawcy.
-------------------------------	--	---

Organizacja działań dla rodziców

Zadania	Formy realizacji
Informowanie rodziców o podejmowanych przez szkołę działaniach wychowawczo-profilaktycznych.	Zapoznanie rodziców z programem wychowawczo-profilaktycznym. Przekazywanie na bieżąco informacji o realizowanych programach wychowawczo-profilaktycznych za pomocą mobilnego telefonu, poczty elektronicznej, strony internetowej szkoły, gazetki ściennych w szkole.
Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole.	Przekazywanie na bieżąco informacji o sukcesach, trudnościach i problemach uczniów za pomocą dziennika elektronicznego, podczas rozmów indywidualnych, zebrań klasowych. Rozmowy indywidualne z pedagogiem, psychologiem szkolnym, dyrektorem szkoły. Informacje na temat niskiej frekwencji (pisemnie). Współpraca z radą rodziców w zakresie pomocy materialnej dla uczniów potrzebujących wsparcia, dożywiania, dofinansowania wycieczek.
Przekazywanie wiedzy na temat problemów wychowania i profilaktyki.	Organizacja spotkań i warsztatów dla rodziców ze specjalistami nt. uzależnienia od dopalaczy, Internetu. Gazetki i biuletyny dla rodziców – upowszechnianie materiałów edukacyjnych, w tym na temat przeciwdziałania zagrożeniom epidemiologicznym oraz ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Doskonalenie umiejętności rodziców w zakresie radzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Organizowanie spotkań z rodzicami – dostarczenie informacji, jak powinni zachować się w sytuacjach wymagających interwencji. Indywidualne konsultacje z wychowawcą i pedagogiem.

Organizacja działań dla nauczycieli

Zadania	Formy realizacji
Organizacja doskonalenia zawodowego – kursy, warsztaty, szkolenia.	Dostarczanie nauczycielom informacji o dostępnych formach doskonalenia poza szkołą, np. na temat ochrony i wzmacniania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
Organizacja wewnątrzszkolnego doskonalenia. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji.	Organizacja szkoleniowych rad pedagogicznych, np. z zakresu efektywnych metod pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych Uzyskanie wiedzy na temat norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego. Metody pracy w rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów.
Propagowanie literatury na temat profilaktyki w szkole.	Udostępnianie materiałów szkoleniowych. Gromadzenie literatury na temat szkolnej profilaktyki.

XI. Ewaluacja programu

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach.

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta dla uczniów, rodziców i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów,
- analiza dokumentacji szkolnego pedagoga, psychologa i innych nauczycieli,
- analiza dokumentacji wychowawców,
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów,
- rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły,
- wytwory uczniów,
- analiza sprawozdań pielęgniarki dotyczących stanu zdrowia i wypadkowości uczniów.

Działania ewaluacyjne będą polegały na:

- zidentyfikowaniu celu ewaluacji i sformułowaniu pytań ewaluacyjnych ukierunkowanych na jego osiągnięcie,
- opracowaniu planu i strategii dokonania ewaluacji,
- zaplanowaniu sposobu opracowania wyników ewaluacji i ich udostępnienia społeczności szkolnej.

Ewaluacji programu wychowawczo-dydaktycznego dokona powołany przez dyrektora szkoły zespół ds. ewaluacji programu, oceniający rezultaty i efektywność prowadzonych działań. Z wnioskami z przeprowadzonej ewaluacji Rada Pedagogiczna zostanie zapoznana na zebraniu kończącym rok szkolny 2022/2023.